

Η ιστορία της Αιγιάλειας μέσα από τους διδασκάλους Περικλή Τρακαδά και Κώστα Τριανταφύλλου (DDr Αλέξιος Παναγόπουλος)

/ [Πεμπτούσια](#)

Η ιστορία της Αιγιάλειας μέσα από τους διδασκάλους μας: Περικλή Τρακαδά και Κώστα Τριανταφύλλου

υπό του καθ.δρ. Αλέξιου Π.Παναγόπουλου[1]

Περίληψη: Η ανάδειξη της τοπικής ιστορίας συνιστά υψηλό καθήκον που μέσω των δύο αχαιών διδασκάλων Περικλή Τρακαδά και Κων/νου Τριανταφύλλου καλύπτει και υπαρξιακά από το τότε έως και το σήμερα. Ο γνωστός αιγιώτης φιλόλογος, γυμνασιάρχης, συγγραφέας, ιστοριοδίφης, αρθρογράφος Περικλής Τρακαδάς έφυγε πρόσφατα αφήνοντας μεγάλο κενό στην τοπική κοινωνία που ήταν αρκετά αγαπητός και προσφιλής. Δημοσίευσε ιστορικές και φιλολογικές εργασίες σε περιοδικά, αρθρογράφησε σε τοπικές εφημερίδες, Αιγίου, Πατρών, κ.ά., όπως στην εφημερίδα: «Στύξ».

Ήταν συνεργάτης των περιοδικών Αιγίου: «Ρίζες» και «Σχεδιά», του Νομαρχιακού περιοδικού «Αχαϊκά» και της εφημερίδας «Πολίτης» της Πάτρας. Η εξόδιος τελέστηκε στις 2 Αυγούστου 2015 στον Ιερό Ναό της Τοπικής Κοινότητας Αχλαδιά Αιγιαλείας, από όπου και καταγόταν. Είναι πολλοί οι αναγνώστες των «δημοσιευμένων πιστοποιητικών» δηλ. των σύντομων βιογραφικών των Αγωνιστών του 1821 (που ξεπερνούν τα 80, στην Ανατολική Αιγιάλεια) και είναι μία πολύ σημαντική συμβολή στην τοπική ιστοριογραφία. Επίσης στο βιβλίο του «Εν Αχαΐα»: ο Περικλής Τρακαδάς, γράφει: «Εκδίδω το τρίτο βιβλίο για το νομό Αχαΐας, γιατί είναι ανεξάντλητος από μυθολογία, ιστορία, αρχαιότητες, λαογραφία και θαυμαστές φυσικές καλλονές. Στο νομό άκμασαν δώδεκα πόλεις με πρωτεύουσα την εξαΐσια και λαμπρή Ελίκη, που ήταν ξακουστή πόλη την αρχαία εποχή και λειτουργούσε ως θρησκευτικό και πολιτικό κέντρο των άλλων πόλεων. (...)

Η ιστορία της Αχαΐας είναι τρισένδοξη και καλύπτει τέσσερις χιλιάδες χρόνια και

πλέον. Η ελληνική ζωή της είναι ζυμωμένη με ιδρώτα και αίμα και αγιασμένη από τις ιερότερες και ηρωικότερες μορφές που ξεπήδησαν από το νομό αυτό. Η τοπική μας ιστοριογραφία θα τον μνημονεύει πάντοτε μεταξύ των μεγάλων διδασκάλων. Δεύτερος ο βραβευμένος Αχαιός ιστορικός από την Ακαδημία Αθηνών Τριανταφύλλου Ν. Κων/νος[2] που στις 23 Φεβρουαρίου 2002 μας άφησε. Με τα λόγια του προέδρου του Β' διεθνούς συνεδρίου στη Πάτρα των Πελοποννησιακών Σπουδών του καθηγητή ακαδημαϊκού Π. Ζέππου που προσεφώνησε το Κωνσταντίνο Τριανταφύλλου τον ονόμασε ως «τυπικόν εκπρόσωπον της πνευματικής παραδόσεως της Αχαΐας»[3]. Έφυγε και το κενό δυσαναπλήρωτο στην έρευνα ήδη έχοντας αφήσει ένα τεράστιο έργο, με τους μαθητές και φίλους του ως πνευματικούς συνεχιστές του. Ποιητής, πεζογράφος, ιστορικός και νομικός, που καταξίωσε τον τόπο και την γενιά του. Διετέλεσε μέλος και πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Πατρών και έφορος της βιβλιοθήκης του Συλλόγου, την οποία ανακαίνισε βιβλιοθηκονομικά.

Πήρε μέρος στη διοίκηση όλων σχεδόν των κοινωφελών ιδρυμάτων και πνευματικών σωματείων επί πολλά χρόνια. Ενεπλάκη στα κοινά ανεδείχθη δημοτικός σύμβουλος, και διετέλεσε πολλές φορές δημαρχών και αντιπρόεδρος. Συγγραφέας πολλών ιστορικών και λογοτεχνικών βιβλίων, το όνομά του συνδέθηκε με την τοπική ιστορία, ως συνεχιστής του έργου του ιστορικού και νομικού δρ. Στέφανου Θωμόπουλου. Είναι σημείο αναφοράς για όσους ασχολήθηκαν ή θα ασχοληθούν στο μέλλον με την τοπική ιστοριογραφία. Και οι δύο διδάσκαλοί μας υπήρξαν δημιουργικά τακτικά μέλη της εταιρείας λογοτεχνών ν/δ Ελλάδος.

Ο ιστορικός συγγραφέας Περικλής Τρακαδάς υπήρξε ως Αχαιός διακεκριμένος ερευνητής και ιστορικός φιλόλογος, επιστήμων και λογοτέχνης. Ήταν ένας από τους τακτικούς ομιλητές των Φιλολογικών Βραδινών της Εταιρείας Λογοτεχνών ν/δ Ελλάδος. Έφυγε από κοντά μας αθόρυβος όπως ήταν, ενώ από τις τελευταίες ωραίες ομιλίες του ήταν κι αυτή για τη ζωή και το έργο του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη που είχε εντυπωσιάσει πολλούς. Μας άφησε κληρονομιά το πλούσιο συγγραφικό του έργο. Γεννήθηκε το 1937 στο χωριό Αχλαδιά Αιγιαλείας, τέλειωσε το Γυμνάσιο Αιγίου και εισήχθη στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών απ' όπου και αποφοίτησε με επιτυχία. Εργάστηκε ως καθηγητής φιλόλογος σε γυμνάσια και λύκεια. Υπήρξε γραμματέας στο Φιλοδασικό Σύλλογο Πτέρης. Αντιπρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Αχλαδιάς Αιγίου και Αντιπρόεδρος της Εταιρείας Συλλογής και Διάσωσης Αρχείων του Ν.Αχαΐας της περιόδου 1940-1974. Έχουν δημοσιευθεί και κυκλοφορήσει τα εξής σημαντικά έργα του: 1. Περιήγηση στο Νομό Αχαΐας. 2. Βήματα στην Αχαϊκή Γη (με Έπαινο της Αχαϊκής Εταιρείας Μελετών). 3. Εν Αχαΐα. 4. Η Φτέρη και τα χειμαδιά της. 5. Περικαλής Αχαϊκή Γη. 6. Αγωνιστές του 1821 από το Δήμο Διακοπτού. 7. Αγωνιστές του 1821 από το Δήμο Αιγίου. 8. Ιστορία των διαμερισμάτων της Αιγιαλείας.

Εκτός από τα βιβλιογραφικά του έργα τυπώθηκαν και κυκλοφόρησαν σε δημοσιεύσεις οι ιστορικές και φιλολογικές εργασίες του σε Φιλολογικά και Λογοτεχνικά περιοδικά, υπήρξε μόνιμος συνεργάτης των περιοδικών «Ρίζες» και «Σχεδιά» του Αιγίου καθώς και του περιοδικού «Αχαϊκά». Ο Περικλής Τρακαδάς με τη σύζυγο του Αρετή είχε αποκτήσει τρεις κόρες, τη Γεωργία, τη Μαρία και την

Αθανασία. Ως αιγιώτης ιστορικός φιλόλογος, συγγραφέας, ιστοριοδίφης, αρθρογράφος Περικλής Τρακαδάς, δημοσίευε σε τοπικές εφημερίδες, Αιγίου, Πατρών π.χ. στην εφημερίδα: «Στύξ» και «Πολίτης», αρκετά. Στις 2 Αυγούστου 2015 στον Ιερό Ναό της Τ.Κ Αχλαδιά Αιγιαλείας του απεδώθη ο ύστατος χαιρετισμός εκεί όπου και καταγόταν. Είναι πολλοί οι αναγνώστες του των «δημοσιευμένων πιστοποιητικών» των σύντομων βιογραφικών των Αγωνιστών του 1821 (που ξεπερνούν τα 80, στην Ανατολική Αιγιάλεια) και είναι μία πολύ σημαντική συμβολή στην τοπική ιστοριογραφία.

Στο βιβλίο του, Εν Αχαΐα: ο Περικλής Τρακαδάς, γράφει: «Εκδίδω το τρίτο βιβλίο για το νομό Αχαΐας, γιατί είναι ανεξάντλητος από μυθολογία, ιστορία, αρχαιότητες, λαογραφία και θαυμαστές φυσικές καλλονές. Στο νομό άκμασαν δώδεκα πόλεις με πρωτεύουσα την εξαΐσια και λαμπρή Ελίκη, που ήταν ξακουστή πόλη την αρχαία εποχή και λειτουργούσε ως θρησκευτικό και πολιτικό κέντρο των άλλων πόλεων. (...) Η ιστορία της Αχαΐας είναι τρισένδοξη και καλύπτει τέσσερις χιλιάδες χρόνια και πλέον.

Η ελληνική ζωή της είναι ζυμωμένη με ιδρώτα και αίμα και αγιασμένη από τις ιερότερες και ηρωικότερες μορφές που ξεπήδησαν από το νομό αυτό. Οι περιηγητές μας δίνουν ένα πλήθος γεωγραφικών, τοπογραφικών, αρχαιολογικών και μυθολογικών στοιχείων, ο Πausanias στα «Αχαϊκά» μας παρέχει πλήθος στοιχείων, και το έργο αυτό είναι εργαλείο πολύτιμο στα χέρια των αρχαιολόγων και ο Νικ. Δ. Παπαχατζής το αναλύει και αναφέρεται στα νεότερα αρχαιολογικά ευρήματα που ήλθαν στο φως της δημοσιότητας με τις ανασκαφές»(...). Παρακάτω θα γίνει μια λεξικογραφική ανάπτυξη του θέματός μας και με στοιχεία εκ των δύο διδασκάλων μας.

Αιγιαλός. Έτσι ονομάστηκε μας λέγει η παράλια ζώνη που εκτεινόταν από την Δύμη μέχρι το Κιάτο ή το Αίγιο, και την οποία κατοίκησαν για πρώτη φορά στους αρχαίους χρόνους οι Πελασγοί, λαός ημιορεινός. Αργότερα έτσι απέμεινε να ονομάζεται και ο τόπος μεταξύ Σικυώνας και Βουπράσιου[4]. Στη Μυκηναϊκή περίοδο (1600-1050 π.Χ.), ο πολιτισμός γνώρισε μια τρομερή άνθηση και οι άνθρωποι πύκνωσαν τις επικοινωνίες και επαφές μεταξύ τους. Τότε έγινε και ο γνωστός Τρωϊκός πόλεμος του οποίου υμνωδός και αφηγητής υπήρξε πολύ αργότερα ο Όμηρος. Η συμμετοχή των Αχαϊών και εδώ ήταν σημαντική, όπως φαίνεται από τον κατάλογο των πλοίων (Όμηρος Β' 464-760), όπου γίνεται έκδηλη η κοινή φυλετική και εθνική τους προέλευση. Τα αγροτικά πολίσματα δεν αναφέρονται στον κατάλογο των πλοίων, κι άραγε ήσαν άσημα ή δηλώθηκαν μόνο οι ισχυρότερες οικονομικά πόλεις;

Είναι σίγουρο ότι διέθεταν στρατό και στόλο, άρα είχαν πλούτο καί ήταν καλά οργανωμένοι, στο εμπόριο, στη γεωργία, την κτηνοτροφία και ναυτιλία. Τα περίχωρα ήταν πιθανώς ταυτισμένα με την ομηρική πόλη: Αιγιαλό. Το δηλώνει η ίδια η λέξη: Αιγιαλός, παράκτιος, ακροθαλάσσιος, και κατά γενικό συμπέρασμα και οι παράκτιες περιοχές των Δήμων Αιγίου, Συμπολιτείας, Ρίου, Πατρών, Δύμης και Λαρισσού ήταν ανεπτυγμένα οικονομικά και πολιτιστικά κέντρα.

Αίγιο. Ήταν το βασίλειο του Αιγίου εκτεινόταν στο μέσον της απο Σικυώνας εις Ήλιδα αποστάσεως. Η μυθολογική παράδοση αναφέρει, ότι η πόλη έλαβε το όνομά της απο την «αίγα», η οποία θήλασε τον Δία, ο οποίος κρυβόταν εκεί απο την παιδοφάγο ορμή του πατρός του του Κρόνου. Το Αίγιο είναι αρχαιοτάτη πόλη, απο τις πρώτες πελασγικές πόλεις-αποικίες, οι οποίες συναποτέλεσαν το βασίλειο της Αιγιαλείας[5]. Το όνομά της είναι συνδεδεμένο με τους πανάρχαιους ελληνικούς μύθους, όπως για π.χ. είναι ένας απο τους πολλούς γήϊνους έρωτες του Δία, τον οποίο μνημονεύει ο Αιλιανός, για την ωραία Αιγιώτιδα ονόματι: Φθία, την οποία κατέκτησε ο Δίας αφού μεταμορφώθηκε σε περιστέρι. Άλλο μύθο τον οποίο αναφέρει ο Κλέαρχος, μας διασώζει ότι μιά «χήνα» ερωτεύθηκε έναν ωραίο νέο στο Αίγιο, ο οποίος ονομαζόταν: Αμφίλοχος και είχε καταγωγή απο την Ώλενο, σύμφωνα και με τον Θεόφραστο. Απο τότε, μέχρι και την ιστορική εισβολή των Ιώνων (για περίπου πεντακόσια χρόνια) στερούμαστε ειδήσεων και καταγραφών για τον βίο και την δράση του βασιλείου και της πρωτεύουσας του Αιγίου. Το σημαντικό στοιχείο που μας διασώζει σε διήγησή του ο Απολλόδωρος είναι ότι ο Αιγιαλεύς, απέθανε άτεκνος και επίσης, όπως προκύπτει η χώρα του Αιγίου βασιλεύεται διαδοχικά απο αυτόχθονες βασιλείς, με έσχατο τον Σελινούντα.

Η πόλη του Αιγίου βρισκόταν κτισμένη πάνω σε κροκαλοπαγές λόφο των προβούλων του Παναχαϊκού, στη μέση του παλαιού βασιλείου των Αιγιαλέων. Είχε

ελαφριά αμφιθεατρική κλίση, σε ύψος 50 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας και 38° 15' βορείου πλάτους και 19° 45,30 ανατολικού μήκους, από του μεσημβρινού των Παρισίων. Η έκταση της πόλης καθοριζόταν από τον ποταμό: Γαϊδουροπνίχτην ή Μεγανίτην, ο οποίος αποτελούσε το φυσικό σύνορο με την αρχαία χώρα των Ρυπών και με τον ποταμό Μπουφούσκια ή Κερυνίτη, ο οποίος την διαχωρίζε από την χώρα της Ελίκης, της Κερυνείας και της Βούρας. Αργότερα μετά την καταστροφή των Ρυπών και της Ελίκης, τα όρια του Αιγίου επεκτάθηκαν.

Η πόλη του Αιγίου ήταν διαμοιρασμένη σε δύο σημαντικούς συνοικισμούς, στον παραλιακό και σ' αυτόν που ήταν στο μικρό οροπέδιο, την οποία διέρρεε ο ποταμός Σελινούντας, που χυνόταν στην θάλασσα κοντά στους Αγίους Αποστόλους, όπως αποδεικνύουν τα αρχαιολογικά ευρήματα των Ρωμαϊκών γεφυρών πάνω από την αρχαία κοίτη του ποταμού, στην θέση Ελληνικό, όπου σε στενωπή συναντούμε ρύακα ή εμπολή του Σελινούντα, και όπου υπάρχει στρογγυλό τμήμα, στη μέση του εδάφους, από κτίσμα Ρωμαϊκής εποχής, πιθανόν του Β' αιώνα μ.Χ., ενώ στην αντίπερα όχθη υπάρχει οικίσκος πλινθόκτιστος, με λίθους τριών μέτρων, ως αν υπολείμματα Ρωμαϊκών κτισμάτων ή γεφυρών πάνω στον τότε από κεί διερχόμενο ποταμό Σελινούντα, όπως παρατηρεί το 1899, ο Έλληνας αρχαιολόγος Ανδρέας Σκιάς. Παραδίπλα προς την οδό Ομαγυρίου Διός αριστερά υπήρχε πλήθος αρχιτεκτονικών λίθων και υπολείμματα οικιών. Ο ποταμός προς τα αριστερά κυλούσε από το κτήμα Ιωάννου Δημόπουλου, καθότι το μισό κτήμα είχε βαθύ στρώμα άμμου και χαλικιών ποταμού, ενώ πιθανότατα χυνόταν στην θάλασσα κοντά στην λίμνη Αλυκή. Το όνομα του ποταμού δώθηκε από το όνομα του τότε βασιλέα ή ο βασιλέας πήρε το όνομα του ποταμού.

Η αρχαία πρωτεύουσα με το όνομα: Αιγιαλός (και Αιγιαλίτιδα ζώνη) παύει να μνημονεύεται, ενώ κυριαρχεί ως πρωτεύουσα του βασιλείου το Αίγιο. Μετά την εισβολή των Ιώνων και τον γάμο του Ίωνος με την κόρη του βασιλέα Σελινούντα την Ελίκη (της οποίας το όνομα έλαβε και η ομώνυμη παραθαλάσσια πόλη) γίνεται φανερό ότι το Αίγιο είναι η πρωτεύουσα πόλη του αρχαίου βασιλείου. Το Αίγιο και η Πάτρα ανήκαν στην (πρώτη) Α' Αχαϊκή Συμπολιτεία, μαζί συνέχισαν και στην Β' Πολιτική Συμπολιτεία. Κατά τη Ρωμαϊκή εποχή ο Αύγουστος επεξέτεινε σε βάρος του Αιγίου την περιοχή της Πάτρας. Ίσως κατά τον καιρό εκείνο να μετακομίσθηκαν αρχαιότητες και από το ναό της Ειλειθυίας του Αιγίου, στην Πάτρα και στο Ρίον. Αργότερα το Αίγιο συμμετείχε στη δαπάνη κατασκευής του φρουρίου του Ρίου και οι Αιγειώτες πάντοτε θα βρίσκονταν στο πλευρό της επαρχίας Πατρών από την αρχαιότητα.

Αχαιοί. Όταν έχασαν τον πόλεμο, στην Αιγιαλίτιδα ζώνη, οι αυτόχθονες Ίωνες από τη μάχη με τους Αχαιούς, μεταξύ αυτών των Αχαιών ήταν και ο διάσημος

Σπαρτιάτης Πρευγένης, γιος του Αγήνορος και απόγονος του Λακεδαίμονος. Αυτού του Πρευγένους, γιος ήταν ο Πατρεύς[6], ο οποίος κατέλαβε και οχύρωσε την Αρόη, περί το 1082 π.Χ., ο οποίος την μετενόμασε σε Πάτρα, δίχως να χάσει το όνομά της. Χαρακτηριστικό γνώρισμα των Αχαιών ήταν ότι απέφευγαν να λαμβάνουν μέρος στους πολέμους μεταξύ των ίδιων των Ελληνικών πόλεων[7]. Ήταν λαός αυτάρκης και γεωργικός. Απόλαυσαν για μεγάλο χρονικό διάστημα την ειρήνη, ασχολούμενοι με τη γεωργία[8]. Ας υπενθυμίσουμε ότι η μία από τις δώδεκα πόλεις στην οποία κατοίκησαν οι Ίωνες στην Αιγιαλίτιδα ζώνη, ήταν και οι γνωστές: Ρύπες[9], που αργότερα προσαρτήθηκαν στην Αχαΐα. Οι Ρύπες, ήταν η πρωτεύουσα της περιφέρειας που ονομαζόταν Ρυπική ή Ρυπίδα[10]. Αυτή υποστηρίζουν νεώτεροι ερευνητές ότι έφθανε μέχρι και τον Ψαθόπυργο και μέχρι πάνω στο Παναχαϊκό και το Καστρίτσι προς τα βορεινά.

Βοστίτζα ή Αίγιο. Στα χρόνια της τουρκικής σκλαβιάς το Αίγιο είναι περισσότερο γνωστό ως Βοστίτζα. Η Βοστίτζα ήταν μια από τις δώδεκα βαρωνίες του Μορέα, αφού επικράτησε η κυριαρχία των Λατίνων. Πρώτος βαρώνος ήταν ο Hughues de Lille de Charpigny. Όταν ανέλαβε την ηγεσία στο πριγκιπάτο της Αχαΐας το 1333, ο Ροβέρτος του Τάραντα (Νεάπολης), η σύζυγός του Μαρία των Βουρβώνων αγόρασε την Βαρωνεία αυτή. Για να βοηθήσει τον γιό της Ούγο de Lusignian σε Σταυροφορία το 1363, θέλησε να πουλήσει την Βαρωνεία στον Νέριο Αρσαγιόλι, για 12.000 δουκάτα. Τελικά η πώληση δεν έγινε. Το 1395, η Βοστίτζα παραχωρείται από τον αιχμάλωτο ηγεμόνα της Πέτρο Σαν Σουπεράν, απόγονο της εταιρείας των Ναββαραίων, στον βυζαντινό δεσπότη του Μυστρά, προκειμένου να τον αφήσει ελεύθερο.

Το 1395, επισκέφθηκε τη Βοστίτζα ο νοτάριος Νικολό Μαρτόνι από την Ιταλία, την οποία λέγει βρήκε σε ακμή. Από το 1422, οι βυζαντινοί θέλουν να την πουλήσουν στην Βενετία[11]. Τελικά, το 1429, μεταβιβάστηκε από τον δεσπότη Θεόδωρο Β΄ Παλαιολόγο στον αδελφό του Κωνσταντίνο, ο οποίος διόρισε διοικητή της τον Αλέξιο Λάσκαρη. Το 1446 ο Ιωάννης Καντακουζηνός συνεργάστηκε με τον Κωνσταντίνο, για να απελευθερώσουν την νότια Πελοπόννησο, όμως ο Σουλτάνος Μουράτ Β΄, την κυρίευσε το ίδιο έτος. Μεσολάβησε μια μικρή περίοδος με διοικητή τον Κων/νο Δημητρόπουλο. Το 1458 την κυρίευσε ο Μωάμεθ ο Πορθητής. Το 1463, την κυρίευσε ο Βερτόλδος ντ' Έστε. Από το 1470 βρίσκεται οριστικά στα χέρια του τούρκου κατακτητή.

Ρύπες. Παλαιά Αχαϊκή πόλη, από τον 8^ο π.Χ. αιώνα και όπως οι περισσότερες ελληνικές κι αυτή βρισκόταν κτισμένη κοντά σε ποταμό για ύδρευση και για άμυνα. Παρήκμασε μετά την Ελληνιστική εποχή. Σε καιρό ακμής έφτανε μέχρι το ακρωτήριο του Δρεπάνου έως τα βορεινά του Παναχαϊκού, όλη αυτή η περιοχή

ονομαζόταν Ρυπική[12].

Αχαιοί Ολυμπιονίκες. Θα καταχωρηθούν αριθμητικά με σειρά αρχαιότητας:

1. Οιβώτας, Δυμαίος (στάδιο, 756 π.Χ.),
2. Ίκαρος ή Ικάριος, Υπερησιέας (στάδιο, 688 π.Χ.),
3. Φάνας ή Φανάς, Πελληνέας (στάδιο, δίαυλος και οπλίτης δρόμος, 512 π.Χ.),
4. Πάταικος, Δυμαίος (κάλη, 496 π.Χ.),
5. Σώστρατος, Πελληνέας (στάδιο παιδιών, 460 π.Χ.),
6. Πρόμαχος, Πελληνέας (παγκράτιο, 404 π.Χ., είναι ο ίδιος που διακρίθηκε στον κορινθιακό πόλεμο το 395 π.Χ., καθώς και ως ισθμιονίκης και νεμεονίκης),
7. Χαίρωνας, Πελληνέας (πάλη, 356, 352, 348 & 344 π.Χ.),
8. Χείλωνας, Πατρέας (πάλη, 332 & 328π.Χ., διακρίθηκε και τέσσερες φορές ως ισθμιονίκης και τρίς ως νεμεονίκης και έξι ως πυθιονίκης, επίσης διακρίθηκε στη μάχη της Χαιρώνειας το 338π.Χ. και έπεσε ηρωικά στη μάχη της Λαμίας το 323π.Χ.). Οι πρόγονοί μας Αχαιοί για να τον τιμήσουν του έστησαν χάλκινο ανδριάντα στην Ολυμπία, τον οποίο υπεξαίρεσαν οι Ρωμαίοι και σήμερα βρίσκεται στη Ρώμη.
9. Λάδας, Αιγιέας (στάδιο, 280π.Χ.),
10. Κρατίνος, Αιγειράτης (πάλη παιδιών, 276π.Χ.),
11. Αγήσαρχος, Τρίτειος (πυγμή, 116π.Χ., διακρίθηκε ως ισθμιονίκης και νεμεονίκης). Διευκρινίζουμε ότι η Τριταία μέχρι περι το 300π.Χ., ανήκε στην Αρκαδία, γι' αυτό τον ονομάζουν και Αρκάδα, στον κατάλογο των ολυμπιονικών.
12. Στράτωνας, Αιγιέας (παγκράτιο και πάλη, 68 & 64π.Χ.), ως Αιγιέα, τον μνημονεύει ο Πausανίας[13].
13. Ξενοφώντας, Αιγιέας (παγκράτιο, 60π.Χ.),
14. Αυφίδιος, Πατρέας (στάδιο, 20π.Χ.),
15. Αθηνόδωρος, Αιγιέας (στάδιο 49, 53 & 61μ.Χ.).

Σημειώσεις:

[1]Εισήγηση του καθ.δρ. Αλέξιου Π.Παναγόπουλου, στο Ίδρυμα Θεοχαράκη-Αθήνα, στις 7.2.2018, ώρα 8.30 μ.μ., στα πλαίσια διοργάνωσης του Συμποσίου υπό της δικηγόρου Μαρίας Αλεξανδροπούλου με γενικό θέμα: (Το Αίγιον στα ελληνιστικά χρόνια ως επίκεντρο Πολιτικών Ενώσεων, Συνελεύσεων, Συναθροίσεων. Η «Αχαϊκή Συμπολιτεία» και το «Κοινόν των Αχαιών»). Να υπενθυμίσουμε ότι η Εταιρεία Λογοτεχνών ν/δ Ελλάδος τίμησε σε Φιλολογικό βραδυνό το μέλος της Περικλή Τρακαδά, στις 28.11.2016, 7.00μ.μ., στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Πατρέων όπου εκ των ομιλητών ήταν και ο καθ. Αλ. Παναγόπουλος. Την αποψινή εκδήλωση χαιρέτισε και η κόρη του συγγραφέα καθηγήτρια της Ιατρικής Σχολής Αθηνών κα

Δρ. Γεωργία Τρακαδά, η οποία μας τίμησε και παρευρέθη στην εκδήλωση αναπληρώνοντας τον ομιλητή που απουσίασε για λόγους υγείας. Πρβλ. περισσότερα για την ωραία ημερίδα στην ιστοσελίδα του ιδρύματος Θεοχαράκη: http://thf.gr/class/συμπόσιο-για-την-αχαϊκή-συμπολιτεία-/?utm_campaign=shareaholic&utm_medium=linkedin&utm_source=socialnetwork

[2] Πρβλ. Τριανταφύλλου, τόμ. Β', σελ. 2090-2099.

[3] Πρβλ. εφημ. Ημέρα, 25-5-1980, σελ. 1, στήλη 1.

[4] Βλ. Νικολ. Ι. Ζαγανιάρης, Αρχαίοι μύθοι και παραδόσεις της Αχαΐας, στα Πρακτικά Β' Συνεδρίου Αχαϊκών Σπουδών, Αθήνα 1986, σ. 210. Μετά την δωρική μετανάστευση πολλοί Αχαιοί της Λακεδαιμονίας κατέφυγαν στον Αιγιαλό, όταν πλέον είχαν επικρατήσει οι Ίωνες.

[5] Βλ. Αρ. Σταυρόπουλου, "Ιστορία της πόλεως Αιγίου", στο δεκαπενθήμερο ένθετο της εφημ. του Αιγίου "Ομογενής 2", Νο. 4 - Δεκέμβρης 2005/1, σ. Α15.

[6] Βλ. Πausanias, Αχαϊκά, 18, 5.

[7] Βλ. Πausanias, Ζ' 6 και Ηρόδοτος, Η' 36.

[8] Πρβλ. Gustave Glotz, Histoire ancienne Grecque, Paris 1925, pp. 308 (L' Achaie).

[9] Βλ. Ηρόδοτος, στα Ιστορικά, βιβλ., Α', κ. 145-6. Βλ. Στράβων, στην Γεωγραφία, βιβλ. Η', κεφ. Ζ'. Βλ. Πausanias, στα Αχαϊκά, βιβλ. Ζ' 6, 1. Βλ. Θουκυδίδης, βιβλ. Ζ' κεφ. 34, 1. Βλ. Ηρωδιανός Ι' 339, 21.

[10] Πρβλ. Νικ. Γ. Λέκκα, Ρύπες (Ερινεός-Σαλμενίκον), μονογραφία: Ιστορική-Γεωγραφική, εν Αθήναις, 1916, σ. 77. Πρβλ. και την ενδιαφέρουσα μελέτη του Βαγγέλη Τρίγκα, Η Φιλελεύθερη Αποκέντρωση στην Ελλάδα, Εκδόσεις Ροές.

[11] Πρβλ. Δ. Α. Ζακυθηνός, Le despotat grec de Moree, Α'-Β', Paris 1932.-Αθήναι 1953.

[12] Πρβλ. Θουκυδ. 7, 34.

[13] Πρβλ. Ιστορία Ελλην. Έθνους, τόμ. Β', Εκδοτική Αθηνών. Πρβλ. Λάμπρος Σ. Βρεττός, Στο παρελθόν της Αχαΐας, Αχαϊκές Εκδόσεις 1986. Πρβλ. γενικότερα Βρεττού Λάμπρου-Καρύμπαλη Παν., Νομός Αχαΐας, Πάτρα 1982.

(συνεχίζεται)